

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege privind activitatea sanitară veterinară

(nr.293 din 28.08.2023)

În conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și ale art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996, examinând proiectul de lege menționat în titlu, Direcția generală juridică expune următoarele considerente.

1. Proiectul de lege a fost înaintat ca inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, fiind aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.605 din 21.08.2023, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura reglementărilor, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de competența exclusivă a Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit Notei informative, proiectul de lege a fost elaborat în conformitate cu prevederile art.176 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014. Totodată, proiectul are drept scop realizarea pct.4.14 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.90/2023. Proiectul de act normativ transpune Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 84 din 31 martie 2016, așa cum a fost modificat ultima oară prin Regulamentul de modificare a (UE)

2018/1629 al Comisiei al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 25 iulie 2018.

4. Cu referire la aspectul normativ, menționăm că, adoptarea proiectului de lege va necesita revizuirea legislației în vigoare.

5. În ceea ce ține de aspectul economico-financiar, potrivit Notei informative, implementarea proiectului de lege nu va necesita surse financiare suplimentare din buget, cu excepția instituirii stării de urgență în cazul izbucnirii unui focar de boală care implică constituirea Comisiilor antiepidemice excepționale.

Totodată, proiectul de lege prevede instituirea sistemului informațional E-ANSA și a Platformei de interoperabilitate MConnect. În acest context, considerăm oportun ca Nota informativă și analiza impactului de reglementare să conțină evaluarea costurilor necesare implementării sistemelor informaționale citate.

Observații de ordin juridic și tehnico-legislative:

6. Referindu-ne la aspectul normativ și prevederile pct.30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, clauza de armonizare conține în mod obligatoriu și „... *actul sau actele Uniunii Europene ce se transpun, cu descrierea tipului, numărului, instituției/instituțiilor Uniunii Europene ce a/au adoptat actul Uniunii Europene, seria, numărul și data Jurnalului Oficial al Uniunii Europene în care acesta a fost publicat. Pentru actul Uniunii Europene care a fost supus modificărilor, se indică cele mai recente amendamente care constituie obiect al transpunerii în legislația națională*”. Astfel, subliniem necesitatea indicării denumirii actelor Uniunii Europene exact în modul în care au fost adoptate.

Prin urmare, în clauza de adoptare textul „*Regulamentul de modificare a (UE) 2018/1629 al Comisiei al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 25 iulie 2018*” urmează a se substitui cu textul „*Regulamentul delegat (UE) 2018/1629 al Comisiei din 25 iulie 2018 de modificare a listei bolilor stabilite în anexa II la Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”)*”.

În aceeași ordine de idei, menționăm faptul că, în prezent, există 11 acte delegate în vigoare (enumerare în declarația de compatibilitate) prin care au fost modificate prevederile Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 martie

2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor („Legea privind sănătatea animală”). Așadar, se va examina oportunitatea adoptării proiectului de lege în varianta actuală, în situația în care actele menționate *supra* urmează a fi transpuse în legislația națională.

7. Atragem atenție asupra obligativității redactării textului proiectului de lege, prin prisma prevederilor art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, potrivit cărora ***textul proiectului actului normativ se elaborează în limba română (...) cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.***

8. La **art.1** din proiectul de lege, considerăm necesar excluderea cuvântului „obiectivele” din denumirea articolului, deoarece conținutului articolului nu reglementează obiectul dat, or articolul vizat va fi structurat în sensul stabilirii obiectivelor prezentei legi.

Atenționăm, că pe parcursul textului proiectului în mai multe articole se utilizează termenul „obiective”, specificarea cărora nu se regăsește în text. Unele din ele au sensul de a fi percepute ca „întreprindere”, „unitate” care este supusă supravegherii și controlului sanitar veterinar, altele au sens de ”activitate/activități”. Ca exemple, ne referim la art.11 literele a), e), f) și art.47 alin.(5) și (6), art. 48 alin.(2).

Totodată, la art.56 alin.(2) se face referire la „obiectivele prevăzute în anexa nr. 1”. Reținem că, Anexa nr.1 conține *Lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare de către Agenție.*

Consecvent, atenționăm că în proiect nu este clar care sunt *obiectivele supuse supravegherii și controlului sanitar veterinar*, terminologie utilizată în art. 11.

Art.13 alin.(7) prevede că obiectivele sanitare veterinare se aprobă de Agenție, iar art.98 prevede doar obiectivele finanțării activităților sanitar veterinare de stat.

9. Cu referire la **art.2** din proiect, atragem atenție asupra faptului că, conform tehnicii legislative noțiunile și termenii se definesc la începutul dispozițiilor generale și se expun în ordine alfabetică.

Potrivit art.54 alin.(1) lit.d) din Legea nr.100/2017, *aceleași noțiuni se exprimă prin aceiași termeni.*

Atragem atenție că sintagma „autoritate veterinară centrală” expusă în noțiunea „autoritate sanitară veterinară competentă” urmează a fi revăzută, or, potrivit prevederilor art.4 alin.(2) din proiect „Agenția este autoritatea administrativă centrală din subordinea Guvernului”. Reținem că, în textul proiectului se utilizează formula de „*autoritatea administrativă centrală*”.

Ca obiecție generală, recomandăm unificarea și utilizarea constantă a noțiunii Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

Subsecvent, sintagmele „boală emergentă” și „boli emergente” urmează a fi redefinite printr-o singură noțiune.

Conform alin.(4) al art.54 din Legea nr.100/2017 „în cazul în care se impune utilizarea unor noțiuni sau termeni consacrați din tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte ori din legislația Uniunii Europene, în proiect se asigură corespunderea acestora termenilor sau, respectiv, noțiunilor consacrate din legislația națională”. La transpunerea actelor Uniunii Europene în legislația națională, pentru evitarea confuziilor, terminologia utilizată în actele Uniunii Europene are prioritate. Prin urmare, noțiunea „zonă de restricție” necesită a fi redactată exact ca și în Regulamentul (UE) 2016/429.

Noțiunea de „zoonoză” propunem a fi completată, după cuvântul „infecție”, cu cuvintele „provocată de o entitate biologică”, pentru a se crea o delimitare între aceasta și noțiunea de „boală”.

10. La **art.3**, considerăm oportun substituirea cuvântului „inclusiv” cu cuvintele „sunt reprezentate de”, sintagmă utilizată de art.3 din Legea nr.221/2007.

11. La **art.8**, precum și în conținutul proiectului de lege, sintagma „*ordinul directorului general al Agenției*” se va înlocui cu sintagma „*ordinul directorului general*”, întru respectarea regulilor gramaticale și de ortografie și evitarea tautologiilor.

La alin.(5) se face referire la unitățile administrativ-teritoriale ale țării, dar nu s-a specificat unitatea administrativ teritorială Găgăuzia. Prin urmare textul „autoritățile administrației publice a raionului/municipiului respectiv” urmează a se substitui cu sintagma „autoritățile administrației publice locale” ca noțiune generică.

Alin.(11) al aceluiași articol, statuează că „*Guvernul, prin intermediul Agenției, instituie Comisia pentru situații Excepționale*”. Considerăm irelevant textul dat, or autorul nu a argumentat necesitatea instituirii modificării date, în condițiile în care, potrivit art.17 din Legea nr.271/1994 cu privire la protecția civilă, *Guvernul exercită conducerea generală a Protecției Civile și instituie Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, al cărei președinte este prim-ministrul*. Totodată, componenta și Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale sunt aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1340/2001 cu privire la Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

12. La **art.10** alin.(2) lit.d) din proiect, textul „*la lit.a), b) sau c)*” urmează a se substitui cu textul „*la lit.a) – c)*”, deoarece potrivit normelor

tehnicii legislative, în cazul trimiterii la mai mult de două elemente structurale consecutive, enumerarea se face în formula propusă.

13. Denumirea **art.11**, considerăm necesar a se completa, la final, cu cuvântul „*oficiali*”, deoarece denumirea articolului trebuie să coreleze cu reglementările din conținutul acestuia.

Suplimentar, propunem schimbarea cu locul a art.11 cu art.12, pentru respectarea structurii serviciilor sanitare veterinare statuate la art.3 din proiect.

14. Norma expusă la **art.13** alin.(5) face trimitere la anexa nr.6 care lipsește din proiectul actului normativ. Astfel, alineatul dat urmează a fi revăzut într-o corectare a erorii menționate.

15. Potrivit art.54 alin.(1) lit.c) din Legea nr.100/2017, terminologia utilizată la elaborarea textului proiectului de act normativ este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative. Prin urmare, la art.14 alin.(1) din proiect, cuvintele „*paginii web specializate*” urmează a fi înlocuite cu sintagma „*paginii web oficiale*”.

16. La **art.16** alin.(2), la lit.b) și lit.g) în sintagma „*laboratorul comunitar de referință*”, cuvântul „*comunitar*” se va substitui cu cuvântul „*europen*”, pentru a corespunde terminologiei utilizate în alin.(1) din același articol care operează cu sintagma „Laboratorul de referință al Uniunii Europene”. Această obiecție rezultă și din faptul evitării terminologiei învechite. Laboratorul menționat este situat într-unul dintre statele Uniunii Europene și desemnează laboratoarele denumite „referenți”, fiecare pentru un subiect specific în UE.

17. La **art.17** alin.(10) și (11) norma de trimitere urmează a fi revăzută și corectată pentru eliminarea confuziei create. Această obiecție este valabilă și pentru art.68 alin.(5).

18. La **art.18**, în denumire, cuvintele „Sistemul informare” urmează a fi substituite cu sintagma „Sistemul informațional”, după cum este specificat în conținutul articolului.

Pentru claritate, recomandăm ca în tot cuprinsul proiectului, abrevierea „SIA RSA” să fie substituită cu textul „Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor”, la cazul respectiv.

19. **Art.21**, alin.(1) urmează a fi revizuit și corectat, deoarece nu corespunde cerințelor Legii nr.100/2017, fiind expus neclar.

20. La **art.23**, propunem schimbarea cu locul a alin.(3) cu alin.(4), într-o respectare a consecutivității normelor expuse. Totodată, dacă alineatele menționate vor fi schimbate cu locul, la alin.(5) trimiterea „*la alin.(3)*” se va modifica cu textul „*la alin.(4)*”.

21. La **art.31**, în alin.(1) textul „*pct.3), 4) și 5)*” se va substitui cu textul „*pct.3) - 5)*” (a se vedea argumentele expuse la pct.11 din aviz).

22. **Art.47** alin.(1), lit.c) stabilește că „Agenția verifică prin intermediul Platformei de interoperabilitate (MConnect) al Agenției Servicii Publice înregistrarea activității de întreprinzător și dreptul de proprietate sau dreptul de folosință asupra spațiului de către agentul economic”. Atenționăm asupra faptului că, **Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova nu este de acord cu norma dată**, menționând în avizul său că „*Obligativitatea prezentării documentelor prenotate constituie o acțiune împovărătoare care implică efort financiar și timp din partea agenților economici*”, și a propus excluderea normei citate supra.

23. La **art.54**:

- alin.(3) lit.b), pentru concretizare, după cuvântul „urmărirea” se va introduce cuvântul „animalelor”;

- alin.(4), termenul „*Cerințele/norme*” se va substitui cu cuvântul „*Norme*”, întru unificarea terminologiei utilizate în textul proiectului.

24. La **art.74** alin.(3), considerăm necesară revizuirea pct.2) întru eliminarea confuziei create, or, potrivit art.54 alin.(1) lit.a) din Legea nr.100/2017, conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. Obiecția este valabilă și pentru art.81 alin.(3).

25. De asemenea, este necesară și revizuirea denumirii **art.78** „Certificarea sănătății animale”, or sintagma dată se regăsește în denumirea Secțiunii a 3-a din Capitolul XV și în denumirea art.61 din proiect.

26. La **art.88** lit.d) textul „*administrația publică centrală, administrația publică locală*” se va substitui cu sintagma „*autoritățile administrației publice centrale și locale*”.

Subsecvent, subliniem necesitatea revizuirii prevederilor articolului menționat, ori norma expusă în lege trebuie să fie clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc și pentru a facilita aplicarea ei.

27. Conform **art.49** alin.(4) din Legea nr.100/2017, *dacă un act normativ are mai multe anexe, acestea sînt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, în ordinea în care au fost enunțate în textul actului.*

28. La **art.90** textul „Subiecții raporturilor juridice în domeniul identificării și înregistrării animalelor care au acces la Registrul de stat al animalelor” urmează a fi expus clar, specificându-se la concret subiecții specificați.

29. Este de menționat că, în textul proiectului de lege examinat, anexele nu sunt aranjate în ordine consecutivă, anexele nr.2 și 3 nu pot fi identificate, iar după anexa nr.4 urmează anexa nr.8.

În concluzie, reținem necesitatea revizuirii proiectului de lege prin prisma obiecțiilor expuse în aviz, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Se va ține cont și de faptul că, formulările lingvistice ambigue pot fi calificate ca factori ai coruptibilității în măsura în care acordă posibilități de aplicare a normei în interpretarea preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare și control a aplicării.

Asupra oportunității adoptării proiectului de lege urmează să se pronunțe Parlamentul în ședință plenară.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală

Ex.: V.Arion-Lupu
Tel.: 586